

De nemcsak az áru értékével arányban álló, de attól *fajlag elütő* áruknak ráadásként történő osztogatása is kifogásolható, mert oly rést üt magán az általános elven, amely illuzóriussá teszi a tiltó rendelkezések érvényesülhetését, egyenesen azok megkerülésére ingerel.

II. Kiarúsítás. A kiárúsítást illetően a Liga a kiárúsítási engedély megadását csak az esetekben tartja megengedhetőnek, ha a vállalkozó üzletét *teljes egészében, vagy részlegesen megszünteti*. Minden egyéb esetben az engedélyezést a legélesebben ellenzi. Ugyancsak a legélesebben szembefordul minden olyan törekvéssel, amely a szezonvégi, leltári, vagy egyéb alkalmi vásárok engedélyezésének szaporítását célozza.

A tárgyalások folyamán felmerült az a kérdés is, hogy az egyébként engedélyezett alkalmi vásárok (karácsonyi-, husvéti-, stb. vásárok) a vásárt megelőzően mely időponttól hirdethetők. A Liga e tekintetben *a magyar javaslattal egyezően* arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ily külön engedélyhez nem kötött vásárok megtartása, a vásár napját megelőzően *több mint 14 nappal* nem hirdethető. E terminusok a *legszigorúbban* betartandók. A Liga a kiárúsítások kérdésében elfoglalt álláspontjánál, *teljes egészében* átveszi és idézi a magyar javaslatot.

III. Árrontás. A magyar javaslattal egyezően tisztességtelen versenynek minősíti a Liga az állandóan és rendszeresen *beszerzési áron, avagy az alatt* történő árusítást, általában azonban minden oly önköltségi áron történő eladást (tehát nemcsak a rendszeres önköltségi áron történő eladást), amely *egyenlőtlen versenyfeltételekre támaszkodik*, amelynek alapja a *kötelezettségek nemteljesítése*, közintézmények részéről nyújtott *előnyök élvezete*, stb. stb. Az európai államok legtöbbje bár az árrontást, az állandóan és rendszeresen *beszerzési áron* vagy ez alatt történő árusítást még egymagában véve nem tekinti tisztességtelen versenyesszöknék, hangsúlyozza azonban, hogy az árrontást a verseny törvénybe ütközőnek, vagyis erkölcstelennek minősíti, ha az árrontás körülményei az üzleti tisztességgel össze nem egyeztetethetők, vagyis — mint már fentebb jeleztük, — *erkölcstelen motívumokból táplálkoznak* és nyilvánvaló céljuk, hacsak ideig-óráig is, a versenytársaknak a küzdőtérrel való *tendenciózus leszorítása*.

A magyar Zsüri és a magyar bíróságok munkája és e munka nemzetközi ismertetése, a Zsüri-döntéseknek, bírósági ítéleteknek a külföldi lapokban történő állandó közlése, a berlini konferencián íme meghozta a kívánt eredményt, a konferencián résztvevő jogászok, valamint a gyakorlati élet embereinek fokozott érdeklődését és teljes elismerését. És ez érthető is, hiszen a magyar joggyakorlat az üzleti élet embereinek közfelfogását tükrözi vissza, — azt a felfogást, amely országhatárookra való tekintet nélkül, az üzleti tisztesség alapján álló kereskedőknek és iparosoknak lelkében él, és üzleti ténykedésében egyértelműen megnyilatkozik.

Az Ügyvédjelöltek Országos Szövetsége kéri mindazokat az ügyvédek, akik irodájukban jelöltet kívánnak alkalmazni, forduljanak az Ügyvédjelöltek Országos Szövetségéhez (V., Szemere-u. 10. fsz. d. e. 11—1-ig). A Szövetség állásközvetítő akciója hosszú ideje közmegelegedésre működik. A Szövetség nyilvántartást vezet az elhelyezkedni kívánó jelöltekről a kor, joggyakorlat ideje, előző alkalmazások, különleges gyakorlat, nyelvtudás és fizetési igények pontos feltüntetésével és a hozzá forduló ügyvédek kívánságához képest a legmegfelelőbb jelöltet küldi ki.

IRODALOM.

Menyhárh Gáspár: Magyar polgári perjog (Tankönyv). A jogi irodalmat több évtizede gazdagítja a szerző kiváló magánjogi munkáival. Most polgári perjogi tankönyvvel lép a jogászvilág elé. Könyvének főcélja — mintahogyan a szerző előszavában meg is írja — az, hogy a jogtanuló ifjúság vegye a kezébe. A könyv az egyetemi előadások szorgalmas látogatása és figyelmes hallgatása mellett a kezdő jogásznak meg akarja könnyíteni a perjog tanulását. Ezért az anyagot a szerző iparkodott rövidre fogni; könyve 230 oldalra terjed. A rövideséget egyrészt azzal érte el, hogy az irodalom és a bírói gyakorlat tüzetes feldolgozását mellőzte és mellőzte a törvényszövegnek szó szerinti közlését. Másrészt pedig azzal, hogy elhagyta a Pp.-ban felölelt különös eljárások feldolgozásának közzétételét.

Az nem lehet kétséges, hogy a könyv rövideége a jogot tanuló fiatal ember szempontjából határozott előny. Erre a célra a terjedelmes munkák kevésbé alkalmasak, mint a rövidebbek. Mégis sajnáljuk, hogy a szerző az ú. n. különös eljárásokat mind mellőzte. Ha csak a sommás-visszahelyezési, bányaiügyi és más eféle ritkábban előforduló eljárások maradtak volna ki a könyvből, ezt nem lett volna okunk sajnálni. De nincs benne tárgyalva a házassági per sem. És nincs benne tárgyalva — még vázlatosan sem — a fizetési meghagyásos eljárás. Pedig kívánatos volna, hogy a kezdő jogász is tájékozva legyen arról, hogy ma a polgári perek többsége nem keresetlevéllel, hanem fizetési meghagyással indul meg. A szerző nyilván maga is ilyenféle megfontolások alapján írja előszavában, hogy csak „egyelőre” mellőzi a különös eljárások feldolgozásának közzétételét; mi pedig reméljük, hogy ezek közzététele hamarosan következni fog.

A szerző a könyv rövid terjedelme ellenére is állást foglal a perjog elméletének minden lényegesebb kérdésében. Természetes, hogy azt legtöbbször csak röviden teheti és nincs tere arra, hogy az ellenkező elméleti felfogásokat ismertesse és velük vitába szálljon. Ennélfogva — bár nincs két fej, amely minden elméleti kérdésben egyetértene és így a mi igénytelen véleményünk is nem egy alapvető és nem egy részletkérdésben eltér a szerzőétől — talán nem volna helyénvaló, ha vitába szállnánk a szerzővel olyan kérdések felett, amelyben véleményeink eltérnek. Csak azt említjük meg — mintegy példaképen —, hogy nem osztozunk a perről, mint jogviszonyról vallott felfogásával. A szerző szerint a per olyan kétoldalú jogviszony, amelynek egyik alánya az állam, a másik alánya a két fél (a felperes és az alperes) együttvéve (14. lap). Szerintünk több személy nem lehet egy alany, legfeljebb akkor, ha új személlyé, jogi személlyé vannak összefoglalva; a felperes és az alperes azonban együttvéve nem alkotnak jogi személyt s így közösen egy jogalannyá sem lehetnek. A szerző egyébiránt hasonló gondolatot másutt is kifejez, így a 66. lapon azt mondja, hogy pertársaság esetében az egyik vagy másik peres fél több személyből áll.

Az ítélet jogerejéről szóló fejtegetéseiben sem minden

tekintetben tudjuk elfogadni a szerző álláspontját. De a jogerő kérdése olyan nagy és sokat vitatott kérdés, hogy itt nem is gondolhatunk álláspontunk kifejtésére, amit egyébiránt más helyen röviden már megtettünk. Ennélfogva csak arra mutatunk rá, hogy a szerző nem foglalkozik azzal a kérdéssel, mely időpontra vonatkozik a jogerő. Pedig ez a perújítás, végrehajtás-megszüntetési per és sok más kérdés szempontjából döntő jelentőséggel bír. E kérdés fejtegetése egyébiránt korántsem egyedül a szerző könyvéből, hanem a legtöbb perjogi kézikönyvből is hiányzik.

Annyi azonban kétségtelen, hogy a szerző a rendelkezésére álló kevés helyen a maga elméleti felfogását — mely sok helyen újszerű — nagy világossággal adja elő és érdekes új szempontokat, gondolkodási anyagot ad az olyan jogászoknak is, akik az egyetem padjairól már régen kikerültek és akik előtt nem ismeretlenek azok a felfogások sem, melyek a szerzőétől eltérnek. Már ebből is látszik, hogy a könyvnek korántsem egyedüli használhatósága lesz az, hogy a fiatal joghallgatók belőle ismerjék meg a polgári perjogot.

El kell mondanunk a szerző alapos munkájának jellemzésére azt, hogy a könyv a törvény szövegét olykor helyesbítve adja anélkül, hogy ezt külön megemlítené. Így pl. az 51. oldalon a fellebbezési értékről beszélve, azt mondja: „Egy eljárásba egyesített perekben hozott közös ítélet esetében a legnagyobb értékű per az irányadó a fellebbezési érték szempontjából.” A Te. 24. §-ának utolsó bekezdése nem a legnagyobb értékű *per*ről, hanem a legnagyobb értékű *ítéletről* beszél. De nyilvánvaló, hogy a szerző szabatosabban beszél, mint a törvény, mert csak egy (közös) ítéletről van szó, tehát nem lehet helyesen a legnagyobb értékű ítéletről beszélni. A könyv 207. és 210. lapjain helyesen utal arra, hogy a Pp.-nak vannak olyan rendelkezései, amelyek kifejezetten hatályon kívül helyezve nincsenek, de a Te. rendelkezéseivel nem férnek össze (utóbbi helyen azonban valószínűleg nem a Te. 34., hanem 31. §-ára akart utalni). Ellenben azt hisszük, ott már elnézésen alapulnak a szerző fejtegetései, amikor a 212. lapon a revízió per saltumról beszélve, azt a kérdést veti fel, hogy a 2000 pengőn felüli, de 5000 pengőt meg nem haladó törvényszéki ítéletek ellen lehet-e ugrásos felülvizsgálati kérelemmel élni. Ezekben a perekben ugyanis a tábla, mint fellebbezési bíróság ítélete elleni felülvizsgálat ki van zárva, a Ppn. 18. §-ának első bekezdése szerint pedig ugrásos revízió is csak akkor lehet, ha az ügyben a fellebbezési bíróság ítélete ellen felülvizsgálatnak lenne helye. Ezzel a rendelkezéssel elintéződik a szerző által felvetett kérdés, amelyre vonatkozólag egyébiránt a szerző az idézett rendelkezés figyelmen kívül hagyásával is helyes eredményre jut.

Mindent összefoglalva: a szerző munkája értékes munka, perjogi irodalmunk értékes gazdagodása, melynek minden jogász — kezdő és nem kezdő egyaránt — nagy hasznát veheti.

Dr. Sárffy Andor.